

מוזיאון המדע והטכנולוגיה

יזם: ד"ר משה
0523498554

אתראים בין האלים

מקבץ לתרגול עברית
לכיתות ג-ד

יזם: ד"ר משה

איך "נולד" משחק הכדורגל?

האם ידעתם שלפני אלפי שנים, בני אדם כבר שחקו במשחקים שמזכירים את הכדורגל של היום? בסין העתיקה, לפני כ-2,300 שנה, שחקו במשחק שנקרא "צו-צ'ו". השחקנים בעטו בכדור עשוי מעור ממלא בנוצות, ונסו להכניס אותו בין מוטות במבוק. באותה תקופה, המשחק לא היה רק לבדור - החילים השתמשו בו כדי להתאמן ולשמר על כשר!

גם ביוון וברומא העתיקה היו משחקים דומים. הרומאים שחקו במשחק שנקרא "הרפסטום", שבו שתי קבוצות התחרו זו בזו תוך בעיטות בכדור. כשהרומאים כבשו ארצות חדשות, הם לקחו אתם את המשחק לכל מקום, וכך הוא התפשט ברחבי אירופה.

אבל הכדורגל המודרני, כפי שאנחנו מכירים אותו היום, נולד דווקא באנגליה. בימי הביניים, תושבי הכפרים השונים היו משחקים במשחק פרוע שבו מאות אנשים רצו אחרי כדור ברחובות. לא היו חוקים ברורים, והמשחק היה כל כך אלים, שמלכי אנגליה נסו לאסר עליו!

המהפך הגדול התרחש במאה ה-19, כשבתי הספר באנגליה החלו לארגן את המשחק. הם קבעו חוקים ברורים: כמה שחקנים יהיו בכל קבוצה, איך מבקיעים שער, ומה אסור לעשות במגרש. בשנת 1863 נוסדה התאחדות הכדורגל האנגלית, והיא קבעה את החוקים הרשמיים הראשונים של המשחק.

מאז הכדורגל השתנה והתפתח. הוא הפך ממשחק פשוט למשחק מתחכם עם טקטיקות מיוחדות. היום, כשאנחנו צופים במונדיאל או במשחקי ליגת האליפות, אנחנו רואים את התוצאה של אלפי שנות התפתחות - משחק מרתק שמחבר בין אנשים מכל העולם.

מענין לחשב שמשחק שהתחיל ככדור פשוט עשוי מנוצות בסין העתיקה, הפך להיות הספורט הפופולרי ביותר בעולם, עם מיליארדי אוהדים בכל היבשות!

1. היכן החל לראשונה משחק דומה לכדורגל, ובמה השתמשו כדי ליצר את הכדור?

2. מדוע החילים בסין העתיקה שחקו במשחק הכדור?

3. כיצד התפשט משחק ה"הרפסטום" ברחבי אירופה?

4. מדוע מלכי אנגליה נסו לאסור על משחק הכדורגל בימי הביניים?

5. על פי הטקסט, מה ההבדל העיקרי בין הכדורגל של פעם לכדורגל של היום?

6. קראו את הקטע הבא והשלימו את המלים החסרות:

משחק הכדורגל הוא משחק עתיק יומין. בסין העתיקה, לפני כ-2,300 שנה, שחקו במשחק שנקרא _____. השחקנים השתמשו בכדור עשוי מ_____ וממלא ב_____.

הרומאים שחקו במשחק שנקרא _____. הם הפיצו את המשחק בכל רחבי _____ כאשר כבשו ארצות חדשות.

ב_____ של ימי הביניים, המשחק היה מאוד _____. בשנת _____ נוסדה התאחדות הכדורגל האנגלית, והיא קבעה את ה_____ הראשונים של המשחק.

היום, הכדורגל הוא הספורט ה_____ ביותר בעולם, עם מיליארדי _____ בכל היבשות.

בנק מלים להשלמה

אוהדים, צו-צ'ו, הרפסטום, נוצות, אירופה, עור, אנגליה, 1863, חקים, פופולרי, אלים

7. לדעתכם, האם היה נכון מצד מלכי אנגליה לנסות לאסור על משחק הכדורגל בימי הביניים? נמקו את תשובתכם והביאו דגמאות מהטקסט.

סיפור מחפש המשך – איה

איה תלמידה מסדרת. היא מביאה את כל הנדרש לשעורים.
איה אוהבת לסדר את כל הצבעים והעפרונות שלה על השלחן, ותמיד
מראה לכל את הדברים החדשים שקנו לה.
כאשר מבקשים מאיה שתשאיל מחק, צבע או עפרון, היא מסרבת
לתת. היא אומרת:
"רק עכשיו קנו לי. את יכולה לשבר לי. זה יתבזבז. זה יקר מאוד", ועוד
כל מיני תרוצים.
כאשר משחקים, איה תמיד רוצה להיות ראשונה, לקבע את החקים
ולהחליט מי ישתתף במשחק.
כאשר איה מפסידה במשחק, היא כועסת, מפסיקה לשחק ומפריעה
לאחרים להמשיך במשחק.
הילדים בפתה משתדלים להתרחק מאיה ולא לשחק איתה.
כאשר איה מבקשת ממישהו צבע או מחדד, לא מסכימים לתת לה.

שאלות לעבוד הסיפור:

1. מה דעתכם על התנהגותם של ילדי הכתה? במקו.

1. האם אתם מסכימים עם התנהגותה של אייה? במקו.

1. האם נתקלתם במקרה דומה למספר בסיפור? ספרו על כך.

1. כתבו המשך לסיפור:

הכלב - החבר הטוב ביותר של האדם

מבנה הגוף המיוחד
לכלבים יש גוף מיוחד שעוזר להם לרוץ ולקפץ. הם הולכים על ארבע רגלים חזקות,
ויש להם זנב שעוזר להם לשמור על שיווי משקל. הפרוה שלהם מחממת אותם בחורף
ומקררת אותם בקיץ.

החושנים המדהימים
האף של הכלב מרגיש ריחות טוב מאוד! הם יכולים להריח אכל מרחוק ולמצא דברים
אבודים. האזנים שלהם שומעות קולות שאנחנו לא יכולים לשמע.
מה אוכלים כלבים? כלבים צריכים אכל מיוחד לכלבים. הם אוכלים אכל יבש ואכל
רטב. חשוב לתת להם מים טריים לשתייה. יש דברים שאסור לתת לכלב לאכל, כמו
שוקולד וענבים.

נזעים של כלבים יש הרבה סוגים של כלבים:
הלברדור אוהב לשחות ולשחק
הצ'יוואה הוא הכלב הקטן ביותר
הגולדן רטריבר טוב מאוד עם ילדים

כלבי נחיה כלבי נחיה הם כלבים מיוחדים שעוזרים לאנשים עוורים. הם לומדים להוביל
את האנשים בדרך ולהזהר ממכשולים. הם יודעים לעצור ברמזור אדם ולמצא דלתות
ומדרגות.

אלוף כלבים
כשמאלפים כלב, מלמדים אותו להיות נחמד ומשמע. הכלב לומד פקדות כמו:

"שב"

"אלי"

"ארצה"

כשהכלב מבצע פקדה יפה, הוא מקבל חטיף טעים.

1. סִמְנוּ נֶכּוֹן אוֹ לֹא נֶכּוֹן :

כל הכלבים יכולים לאכל שוקולד _____
כלבי נחיה עוזרים לאנשים עורים _____
הצ'יוואווה הוא הכלב הגדול ביותר _____

2. הנְשִׁימוּ אֶת הַמְּלִים הַחֲסֵרוֹת:

הכלב הולך על _____ רגלים.
כשהכלב מתנהג יפה, הוא מקבל _____.
כלבי נחיה יודעים לעצור ברמזור _____.

3. אילו פקדות לומד הכלב?

4. מה אסור לתת לכלב לאכל?

5. איך כלבי נחיה עוזרים לאנשים?

6. מצאו בטקסט:

שלושה שמות של גזעי כלבים: _____, _____, _____
שלושה פעלים: _____, _____, _____
שלושה שמות של איברי גוף של הכלב: _____, _____, _____

7. הנְשִׁימוּ אֶת מִשְׁפָּחוֹת הַמִּילִים:

לְשׁוֹת - שׁוֹתָה - _____ - _____
לְשׁוֹחַת - שׁוֹחָה - _____ - _____
לְרֹאוֹת - רֹאֶה - _____ - _____

8. הפכו מיחיד לרבים:

- _____ - כלב גדול -
- _____ - אָזן אָרְכָה -
- _____ - רַגל חֲזָקָה -
- _____ - זָנָב אָרָף -

9. סדרו את המלים למשפט:

- אוֹהֵב, הַלְבָּרְדוֹר, לְשָׁחוֹת

-
- בַּחֲרָף, מְחַמֶּמֶת, הַפְּרוֹה, אוֹתוֹ
-

10. חברו בין המלים המתאימות:

לְשָׁחוֹת	פְּקֻדוֹת
לְקַבֵּל	מִים
לְלַמֵּד	חֲטִיף
לְהָרִיחַ	אָכַל

11. מצאו את ההפך:

- _____ גדול ≠
- _____ חזק ≠
- _____ רטב ≠
- _____ משמע ≠

12. השלימו מלות קשור מתאימות:

(כָּאֶשֶׁר, מִפְּנֵי שֵׁ, וְגַם, אֲבָל)

1. הַכָּלָב מְקַבֵּל חֲטִיף _____ הוא מְתַנְהֵג יָפָה.
2. הַכָּלָב אוֹכֵל אָכַל יָבֵשׁ _____ אָכַל רָטֵב.
3. הַכָּלָב לֹא אוֹכֵל שׁוֹקוֹלָד _____ זֶה מְזִיק לוֹ.

בואו נחשיק עכ בעל חיים נוסף...
השלימו את המילים החסרות. העזרו במחסן
המילים

האריה מלך החיות

האריה נקרא "מלך החיות" _____ הגודל והמראה _____.
הגובה של _____ זכר בוגר הוא יותר ממטר, הוא שוקל 200 _____
והאורך שלו בערך 3 מטרים. האריה הזכר שונה _____, שקוראים לה
לביאה, ברעמת השיער הגדולה שעל _____. הלביאות קטנות יותר
מהאריות הזכרים אבל בדרך כלל הן _____ את האוכל.
באפריקה יש יותר אריות מכל _____ אחר בעולם, אבל לפני הרבה שנים
היו אריות _____ בארץ ישראל.

מחסן מילים:

גם
קילוגרם
שלו
אריה
מקום
ראשו
בגלל
מהנקבה
צדות

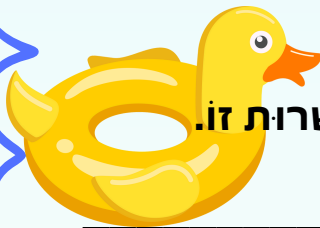
כָּלֵב אוֹ חֲתוּל?

**רַבִּים מִתּוֹכָם: אֵיזוֹ חֵית מַחְמַד עָדִיף לְגִדֹּל – כָּלֵב אוֹ חֲתוּל?
מָה דַעְתְּכֶם בְּנוֹשָׂא?
כְּתֹבוּ אוֹתָהּ וְהִסְבִּירוּ מִדּוּעַ בַּחֲרָתֶם דּוֹקָא בַּחֲזֵיהּ הַזֶּה וְלֹא בַּאֲחֶרֶת.**

בְּרִיכָה אוֹ יָם?

**רַבִּים אוֹהֲבִים לְבִלּוֹת בְּקִיץ בַּיָּם – יֵשׁ שְׂמֵעָדִיפִים לָלֶכֶת לְבְּרִיכָה,
וְיֵשׁ שְׂבַעֲיָנִיהֶם אֵין כְּמוֹ הַיָּם.**

מָה דַעְתְּכֶם?

כְּתֹבוּ אֶת דַעְתְּכֶם וְהִסְבִּירוּ מִדּוּעַ בַּחֲרָתֶם דּוֹקָא בַּאֲפָשְׁרוֹת זֶה.

